

Προς:

1. τον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, κο Μπαρτζώκα Αναστάσιο
email: a.mpartzokas@parliament.gr, epitropes@parliament.gr
2. τον Πρόεδρο της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας, κο Κτιστάκη Ελευθέριο
email: e.ktistakis@parliament.gr

Θέμα : Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Ψηφιακή ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και λοιπές διατάξεις»

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης,

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας,

Ανταποκρινόμενος στην ευγενική πρόσκλησή σας, ο Συνήγορος του Πολίτη σας υποβάλλει το παρόν υπόμνημα με σχετικές παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Ψηφιακή ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και λοιπές διατάξεις», ευελπιστώντας να συμβάλει θετικά στη διαδικασία με τις γενικές επισημάνσεις και τις ειδικότερες παρατηρήσεις επί συγκεκριμένων διατάξεων.

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

1. Αφαίρεση αδειών οδήγησης (άρ. 13 ΣχΝ)

Ο Κ.Ο.Κ. προβλέπει την επί τόπου αφαίρεση αδειών οδήγησης στις εξής περιπτώσεις: προσπέραση, κυκλοφορία σε στοίχους, επιτρεπτή αλλαγή λωρίδας και κίνηση μοτοποδηλάτων και μοτοσυκλετών σε πυκνή κυκλοφορία (άρ. 21), ταχύτητα και απόσταση μεταξύ οχημάτων (άρ. 23), όρια ταχύτητας, αρμοδιότητα καθορισμού τους, έλεγχος τήρησής τους, κατηγορίες παραβάσεων και κυρώσεις για μη τήρηση ορίων ταχύτητας, ελλιπή εξοπλισμό επαγγελματικών οχημάτων και παρεμβάσεις σε αυτόν, κατοχή μηχανισμών παρεμπόδισης ελέγχου ταχύτητας, μη ορθή χρήση Ελαφρού Προσωπικού Ηλεκτρικού Οχήματος (άρ. 24), οδήγηση υπό την επίδραση οινόπνευματος, φαρμάκων ή τοξικών ουσιών (άρ. 46).

Σκοπός του νομοθέτη, ιδίως στις ως άνω περιπτώσεις, είναι η ασφάλεια της κυκλοφορίας, η οποία επιτυγχάνεται με την άμεση αφαίρεση του δικαιώματος στην οδήγηση προσώπων που εκδηλώνουν ιδιαιτέρως επικίνδυνη συμπεριφορά, όπως οι παραπάνω.

Σύμφωνα με τη παρ. 6 του άρ. 13, «Η πράξη αποδοχής ή αιτιολογημένης απόρριψης της ένστασης και η Πράξη Επιβολής Διοικητικής Ποινής αποστέλλονται στη θυρίδα του ενιστάμενου. Η πράξη του πρώτου εδαφίου φέρει τα χαρακτηριστικά εγγράφου που εκδίδεται μέσω της Ε.Ψ.Π. και γίνεται υποχρεωτικά αποδεκτό σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 4727/2020. Αν η παράβαση τιμωρείται και με αφαίρεση της άδειας οδήγησης σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ., τότε η άδεια οδήγησης δεσμεύεται ψηφιακά.» Εκ της ως άνω

διατύπωσης συνάγεται, ότι η αφαίρεση της άδειας οδήγησης θα λαμβάνει χώρα μετά την υποβολή των αντιρρήσεων, τη δέσμευση τυχόν ψηφιακού ραντεβού, την τυχόν συζήτηση της ένστασης και την αιτιολογημένη απόρριψη αυτής¹.

Πάγια θέση του Συνήγορου του Πολίτη, η οποία έχει διατυπωθεί σε πληθώρα εγγράφων και εκθέσεων είναι, ότι η συμμόρφωση των οδηγών με τους κανόνες οδικής συμπεριφοράς και η κατά συνέπεια μείωση της παραβατικής συμπεριφοράς αυτών συνδέεται άρρηκτα με την άμεση εκτέλεση των επιβαλλόμενων διοικητικών κυρώσεων των διατάξεων του Κ.Ο.Κ. Η άμεση επίδοση στον παραβάτη των πράξεων βεβαίωσης παραβάσεων καθώς και η άμεση εκτέλεση των προβλεπόμενων ποινών και κυρώσεων τους (είσπραξη των ποσών των προστίμων, αφαίρεση της άδειας και των πινακίδων κυκλοφορίας του οχήματος, όπου προβλέπεται) συντελεί στη διαφύλαξη της οδικής ασφάλειας. Ο κυρώσεις που προβλέπει ο Κ.Ο.Κ. πρέπει να λειτουργούν παιδευτικά, αποτρεπτικά για την τέλεση μελλοντικών παραβάσεων στο μέλλον και να μην έχουν κυρίαρχο εισπρακτικό χαρακτήρα.

Ωστόσο, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διαπιστώσει μια εξαιρετικά σημαντική χρονική απόκλιση μεταξύ του χρόνου τέλεσης της παράβασης - επιβολής των διοικητικών ποινών / προστίμων στους παραβάτες του Κ.Ο.Κ. και του χρόνου εκτέλεσης αυτών. Η εν λόγω χρονική απόκλιση, η οποία αφορά στο σύνολο των παραβάσεων του Κ.Ο.Κ., δηλαδή τόσο των παραβάσεων χαμηλής επικινδυνότητας (π.χ. παραβάσεις παράνομης στάθμευσης πινακίδας Ρ40), όσο και αυτών υψηλής επικινδυνότητας (πχ. παράβαση ερυθρού σηματοδότη, μη χρήση προστατευτικού κράνους, κ.ά.), είναι συχνά πολυετής.

Η εν λόγω χαλαρότητα του συνδέσμου παράβασης – ποινής λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος μεταξύ της διάπραξης της παράβασης και της εκτέλεσης των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων δεν εξυπηρετεί την βούληση του νομοθέτη που είναι η διαφύλαξη του αγαθού της οδικής ασφάλειας. Οι παραβάτες -οδηγοί βρίσκονται σε πολυετές καθεστώς ατιμωρησίας, και έτσι μειώνεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων συμμόρφωσης και εξαναγκασμού τήρησης των οικείων διατάξεων. Ο Συνήγορος του Πολίτη εκτιμά, ότι η εν λόγω χρονική απόκλιση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που συντελούν στη διατήρηση υψηλού ποσοστού παραβατικής συμπεριφοράς των πολιτών της χώρας μας.

2. Χρόνος που απαιτείται για την καταχώριση των παραβάσεων (άρ. 11 ΣχΝ)

Από την εξέταση πλήθους αναφορών πολιτών, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διαπιστώσει, ότι πλείστα προβλήματα δημιουργούνται από την πολυετή καθυστέρηση ενημέρωσης των παραβατών (μέσω επίδοσης της κλήσης) για παραβάσεις που τέλεσαν κατά το παρελθόν και οι οποίες καταγράφηκαν με τεχνικά μέσα. Ενδεικτικά, παράβαση υπέρβασης ορίου ταχύτητας που διαπιστώθηκε με φωτογραφικό ραντάρ στις 24.12.2018, εστάλη στο αρμόδιο για την επίδοση αστυνομικό τμήμα στις 30.08.2019².

Το πρόβλημα αυτό δημιουργείται, μεταξύ άλλων, από την καθυστέρηση των αρμόδιων αστυνομικών υπηρεσιών να επεξεργαστούν το φωτογραφικό υλικό, γεγονός που αποδίδουν σε φόρτο εργασίας σε σχέση με το υπηρετούν διαθέσιμο προσωπικό.

Έτσι, στο πλαίσιο διερεύνησης σχετικών αναφορών πολιτών, το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας, με το υπ' αρ. 1259/25/1019087/13.05.2025 έγγραφό του, ανέφερε στον

¹ Εφόσον το Σύστημα είναι ενιαίο (άρθρο 3 «Ορισμοί») «α) *Ενιαίο Ηλεκτρονικό Σύστημα καταγραφής και διαχείρισης παραβάσεων Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και προστίμων (εφεξής: Ε.Η.Σ.): Το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης των βεβαιωμένων παραβάσεων, κατόπιν ελέγχων, καθώς και των Πράξεων Βεβαίωσης Παράβασης (εφεξής: Π.Β.Π.) που εκδίδονται από την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή και τη Δημοτική Αστυνομία, ανά την επικράτεια.*

² Αρ. υπόθεσης 356940/2024.

Συνήγορο του Πολίτη, ότι «...ί. Με την υπ. αριθ. 1259/24/467260, από 04.03.2024, εγκύκλιο διαταγή κ. Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας, εντάλθηκαν οι αρμόδιες Υπηρεσίες όπως υποβάλλουν κατά περίπτωση, σε μηνιαία βάση, στοιχεία για το σύνολο των ανεπίδοτων και των επιδιδόμενων κλήσεων. Από τα εν λόγω στατιστικά, δεν δύναται να προσδιορισθεί ο μέσος χρόνος παραλαβής φωτογραφικού υλικού, μέχρι την αποστολή έκθεσης βεβαίωσης παράβασης στον παραβάτη, ωστόσο, με την ίδια ως άνω εγκύκλιο, υπενθυμίστηκε στις αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες, η υποχρέωση της έγκαιρης διεκπεραίωσης επίδοσης των κλήσεων τροχαίας, διαθέτοντας προς τούτο το ανάλογο προσωπικό, σύμφωνα με τις εκάστοτε υπηρεσιακές απαιτήσεις...»

Ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί η έγκαιρη καταχώριση των παραβάσεων που διαπιστώνονται επ' αυτοφώρω στο ηλεκτρονικό σύστημα με την πρόβλεψη συγκεκριμένων δεσμευτικών για τις αστυνομικές αρχές προθεσμιών.

3. Ψηφιακή αφαίρεση της άδειας οδήγησης (άρ. 14 ΣχΝ)

Συναφώς με την εν λόγω προτεινόμενη διάταξη, ο Συνήγορος του Πολίτη θέτει δύο ειδικότερες παρατηρήσεις:

α. Ακόμα και σήμερα, παρά την εξέλιξη της τεχνολογίας και μετά την θέσπιση των διατάξεων του άρθρου 80 ν. 4954/2022³, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διαπιστώσει ορισμένες φορές την αδυναμία της Διοίκησης να εφαρμόσει τη διαδικασία ταυτοποίησης του κατόχου νόμιμης άδειας οδήγησης μέσω της εφαρμογής Gov.gr Wallet⁴. Για το λόγο αυτό, η Αρχή έχει εκτενή

³ Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80, του ν. 4954/2022:

«1. Κάθε φυσικό πρόσωπο δύναται, μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής για κινητές συσκευές (mobile application), προσβάσιμης μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ), να αποθηκεύει τα στοιχεία που αναφέρονται στην παρ. 3 του παρόντος και αφορούν στο δελτίο αστυνομικής ταυτότητας (δ.α.τ.) και στην άδεια οδήγησης οχήματος, και να τα επιδεικνύει, για τον σκοπό της ταυτοποίησής του, σε φορείς του δημόσιου τομέα κατά την έννοια της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), σε δικαστικές αρχές και σε φυσικά και νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα, που νομιμοποιούνται για τον έλεγχο ταυτότητας ή την ταυτοποίηση, στο πλαίσιο της άσκησης των κατά νόμο αρμοδιοτήτων τους ή της εκπλήρωσης των κατά νόμο υποχρεώσεών τους.....

5. Τα φυσικά πρόσωπα ή οι νόμιμοι εκπρόσωποι ή τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα των φορέων ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 επαληθεύουν, κατόπιν επίδειξης του εγγράφου, τη γνησιότητα και την εγκυρότητα αυτού, μέσω της σάρωσης του κωδικού QR, με τη χρήση της υπηρεσίας επαλήθευσης της παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 4727/2020. Για την ολοκλήρωση του ελέγχου ταυτοποίησης αποστέλλεται στην κινητή συσκευή του φυσικού προσώπου αριθμός ασφαλείας, τον οποίο και γνωστοποιεί στα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου....

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής, τα πρόσθετα στοιχεία ταυτοποίησης, τα οποία τηρούνται στην εφαρμογή, οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα και μητρώα του δημόσιου τομέα και τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εξειδικεύεται η διαδικασία ανάκλησης και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Με όμοια απόφαση δύναται να προστίθενται στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 5Α και άλλοι φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, να καθορίζονται τα στοιχεία του εγγράφου της παρ. 3 και να εξειδικεύεται η διαδικασία άντλησης της παρ. 5Α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται στοιχεία άλλων δημόσιων εγγράφων, τα οποία αποθηκεύονται στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή, η διαδικασία επαλήθευσης και ανάκλησης του σχετικού εγγράφου, οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα και μητρώα του δημόσιου τομέα και τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και κάθε άλλη συναφής λεπτομέρεια σχετικά με την τήρηση των ως άνω στοιχείων στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή».

⁴ Περαιτέρω και σύμφωνα με το άρθρο 4, της υπ' αριθμ. 4082 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών & Επικρατείας (ΦΕΚ

αλληλογραφία τόσο με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, όσο και με το καθ' ύλην αρμόδιο Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη⁵.

Ενδεικτικά, η Αρχή έλαβε γνώση περίπτωσης τροχονομικού ελέγχου, κατά τη διάρκεια του οποίου πολίτης-οδηγός, ο οποίος είχε τελέσει μία εξαιρετικά σημαντική παράβαση (παραβίαση του επιτρεπόμενου ορίου ταχύτητας) και ο οποίος δεν ήταν κάτοχος νόμιμης άδειας οδήγησης (καθώς του είχε αφαιρεθεί σε προγενέστερο χρόνο, λόγω έτερης παράβασης του Κ.Ο.Κ.), επέδειξε την ψηφιακή άδεια οδήγησής του, αντί της έντυπης, μέσω της πλατφόρμας Gov.gr.Wallet. Ωστόσο, και δεδομένου ότι τα αρμόδια αστυνομικά όργανα δεν ήταν εξοπλισμένα με την ηλεκτρονική εφαρμογή επαλήθευσης της γνησιότητας και της εγκυρότητας του εν λόγω ψηφιακού εγγράφου (του διπλώματος οδήγησης), εξέδωσαν και επέδωσαν στον οδηγό Πράξεις Βεβαίωσης και Επιβολής Προστίμου (εφεξής κλήσεις), για την υπέρβαση του ορίου ταχύτητας από μέρους του και για την μη επίδειξη της έντυπης άδειας οδήγησης, μη επιβάλλοντας άμεσα τις διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, για το γεγονός ότι οδηγούσε χωρίς να είναι κάτοχος νόμιμης άδειας οδήγησης⁶. Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι ο συστηματικά επικίνδυνος οδηγός να συνεχίσει να οδηγεί, έως ότου η Διοίκηση αντιληφθεί, ότι του είχε η ίδια στερήσει, σε προγενέστερο χρόνο, την άδεια οδήγησης και προβεί στη λήψη και στην εφαρμογή των προβλεπόμενων από τις ισχύουσες διατάξεις κυρωτικών μέτρων.

Για το λόγο αυτό θεωρούμε, ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί ο άμεσος εφοδιασμός όλων των αστυνομικών οργάνων που διενεργούν τροχονομικούς ελέγχους σε όλη την επικράτεια με κατάλληλες συσκευές και εφαρμογή σε αυτές, ώστε να είναι σε θέση να διαπιστώνουν κατά το χρόνο του ελέγχου την κατοχή ή μη από τον/ην ελεγχόμενο οδηγό ενεργής και εν ισχύι άδειας οδήγησης στις περιπτώσεις που αυτός/ή επιδεικνύει μόνο την ψηφιακή άδεια. Επίσης, να διασφαλιστεί, ότι όντως τα ανωτέρω όργανα προβαίνουν κάθε φορά που τους επιδεικνύεται ψηφιακή άδεια οδήγησης στον εν λόγω έλεγχο. Τέλος, λόγω των σοβαρών συνεπειών από την παράλειψη ελέγχου της επιδεικνυόμενης ψηφιακής άδειας οδήγησης από το αστυνομικό όργανο με χρήση κατάλληλης εφαρμογής (ιδίως εξακολούθηση οδήγησης από επικίνδυνο οδηγό που του έχει αφαιρεθεί η άδεια οδήγησης λόγω προγενέστερης επικίνδυνης οδήγησης), σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθεί έλεγχος της ψηφιακής άδειας με την ειδική εφαρμογή για οποιονδήποτε λόγο από το αστυνομικό όργανο, θεωρούμε ότι, θα πρέπει αφενός να προβλεφθεί ότι ο έλεγχος δεν θεωρείται ολοκληρωμένος χωρίς την χρήση της κατάλληλης εφαρμογής από το όργανο με μόνη την επίδειξη της ψηφιακής άδειας οδήγησης και αφετέρου να εισαχθεί υποχρέωση των οργάνων για τον

3982/τ.Β'/27-7-2022), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 10, παρ. 80, του ν. 4954/2022, προβλέφθηκε ότι:

«6. Η επίδειξη εγγράφου σύμφωνα με το παρόν, δύναται να λαμβάνει χώρα και στο πλαίσιο εξακρίβωσης της ικανότητας προς οδήγηση που γίνεται σε τροχονομικό έλεγχο ή κατόπιν εμπλοκής σε τροχαίο ατύχημα».

⁵ Σχετ. τα υπ' αρ. 356528/50069/08-10-2024 & 356528/8840/12-02-2025 έγγραφα του Συνηγόρου του Πολίτη. Βλ. και σύνοψη διαμεσολάβησης <https://www.synigoros.gr/el/category/synopseis-porismata/post/synopsh-diamesolabhshs-or-apokatastash-plhmmeleiwn-kata-ton-elegxo-ths-isxyos-twn-pshfiakwn-adeiwn-odhgshs-apo-ta-astynomika-organa-ths-xwras>

⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 94 του Κ.Ο.Κ. (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), Άδειες Οδήγησης - Κυρώσεις - Άδειες εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών:

«1. Για την οδήγηση μοτοποδηλάτων και ελαφρών τετρακύκλων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων απαιτείται η κατοχή της κατάλληλης κατηγορίας άδειας οδήγησης.....

4. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα, μηχανοκίνητο τρίκυκλο, ελαφρύ τετράκυκλο, τετράκυκλο και αυτοκίνητο και στερείται ή δεν κατέχει την κατάλληλη άδεια οδήγησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του προεδρικού διατάγματος της παρ. 1 του παρόντος ή η άδεια οδήγησής του έχει ανακληθεί ή αφαιρεθεί για οποιονδήποτε λόγο, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης από έναν (1) έως δώδεκα (12) μήνες, με διοικητικό πρόστιμο διακοσίων (200) ευρώ, καθώς και με επιτόπου αφαίρεση του εντύπου της άδειας οδήγησής του, εφόσον υπάρχει, για τριάντα (30) ημέρες».

αμελλητί έλεγχο της κατοχής άδειας οδήγησης αμέσως μόλις αυτό καταστεί εφικτό (π.χ. σημείωση των στοιχείων της άδειας και με την επιστροφή στην έδρα της υπηρεσίας διασταύρωση από το σύστημα).

β. Στο πλαίσιο διερεύνησης αναφοράς πολίτη που αφορούσε την αφαίρεση προσωρινής άδειας οδήγησης, η αρμόδια υπηρεσία Τροχαίας απάντησε στο Συνήγορο του Πολίτη, ότι η προσωρινή άδεια οδήγησης φέρει πλήρη ισχύ και υπόκειται στις ίδιες διοικητικές κυρώσεις με την κανονική άδεια, περιλαμβανομένης και της αφαίρεσης αυτής. Ωστόσο, τεχνικοί περιορισμοί του πληροφοριακού συστήματος police online της Ελληνικής Αστυνομίας καθιστούν αδύνατη τη δέσμευση και ηλεκτρονική καταχώριση προσωρινών αδειών οδήγησης, καθώς οι αριθμοί τους δεν αναγνωρίζονται από το σύστημα λόγω διαφορετικής δομής και έκτασης ψηφίων σε σχέση με τις κανονικές άδειες. Κατά συνέπεια, η υπηρεσία δεν έχε τεχνικά τη δυνατότητα να προχωρήσει στη δέσμευση της προσωρινής άδειας. Το θέμα τέθηκε υπόψη του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας προς επίλυση.

4. Παρακολούθηση είσπραξης διοικητικών προστίμων από την Οδική Υπηρεσία Συστημάτων Εποπτείας και Ασφάλειας (άρ. 21 ΣχΝ)

Ο Συνήγορος του Πολίτη, έχοντας γίνει αποδέκτης πλήθους αναφορών σχετικά με προβλήματα κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων για την βεβαίωση και είσπραξη προστίμων του Κ.Ο.Κ. από Δήμους της χώρας, κατέγραψε αναλυτικά τα ζητήματα που ανέκυψαν στο υπ' αρ. πρωτ. 364644/33380/02.06.2025 Πόρισμα προς τον Υπουργό Εσωτερικών⁷. Στο εν λόγω Πόρισμα, η Αρχή είχε καταλήξει, μεταξύ άλλων, στα εξής συμπεράσματα: «1. Η Δημόσια Διοίκηση επί σειρά ετών δεν ανέπτυξε διαδικασίες και συστήματα ικανά να επιβαρύνουν άμεσα τον παραβάτη, αντίθετα δε, συνέβαλε στην μη επιβάρυνσή του λειτουργώντας με πλήρη αδράνεια και ολιγωρία στην είσπραξη των προστίμων για διάφορους λόγους, φαινόμενα που αποτελούν ακραία μορφή κακοδιοίκησης. [...] 6. Σε πολλές περιπτώσεις, οι περιγραφείσες δυσλειτουργίες δεν είναι υπαιτιότητα των δήμων, αλλά ούτε και των πολιτών, και σε κάθε περίπτωση η ευθύνη για τη δημιουργία μίας διοίκησης που να μπορεί να είναι σε θέση να εφαρμόζει στην πράξη τις επιταγές της νομοθεσίας, να ενεργοποιεί κατάλληλους μηχανισμούς είσπραξης, να εισπράττει έγκαιρα τα πρόστιμα, να βρίσκει άμεσα στοιχεία των πολιτών που η ίδια τηρεί, βρίσκεται στην ίδια την διοίκηση και ευρύτερα στην πολιτεία και όχι στους διοικουμένους. [...] 10. Στην εν λόγω κατάσταση σημαντικό ρόλο παίζουν και τα χρόνια προβλήματα των ΟΤΑ Α' βαθμού της χώρας, όπως η υποστελέχωση των οικονομικών υπηρεσιών, η έλλειψη κατάλληλων τεχνικών εργαλείων, συστημάτων και εξοπλισμού, η περιορισμένη ή ανύπαρκτη διαλειτουργικότητα των σχετικών συστημάτων συναρμόδιων υπηρεσιών, τα ελλιπή ή ανύπαρκτα αρχεία μετά τη συνένωση πολλών Δήμων με τον "ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ" κ.α.»

Με τις προτεινόμενες διατάξεις των άρθρων 21 και 22 του σχεδίου νόμου αλλάζει ριζικά το πλαίσιο βεβαίωσης και είσπραξης των προστίμων Κ.Ο.Κ. ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο διαπιστώνονται οι παραβάσεις (είτε οι παραβάτες καταλαμβάνονται επ' αυτοφώρω σε επιτόπιο έλεγχο ελεγκτικών οργάνων -ΕΛ.ΑΣ., Τροχαία, Δημοτική Αστυνομία- είτε από τις κάμερες που εγκαθίστανται), δεδομένου ότι:

- ✓ Η αυτοτελής Υπηρεσία ΟΔ.Υ.Σ.Ε.ΑΣ. του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ορίζεται αρμόδια για την παρακολούθηση της είσπραξης των διοικητικών προστίμων επί παραβάσεων του Κ.Ο.Κ., οι οποίες διαπιστώνονται μέσω αυτοματοποιημένων

⁷ <https://www.synigoros.gr/el/category/synopseis-porismata/post/porisma-or-bebawsh-prostimwn-apo-toys-dhmoys-poy-problepontai-apo-ton-kok>

ηλεκτρονικών συστημάτων επιτήρησης και καταγραφής ή επ' αυτοφώρω από τα αρμόδια όργανα ελέγχου και καταγράφονται μέσω των φορητών ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων τους καθώς και λοιπών πρόσφορων μέσων.

- ✓ Προβλέπεται πλέον μεγαλύτερη αποκλειστική προθεσμία 8 μηνών (αντί 2) από την κοινοποίηση ή την ανάρτηση της πράξης επιβολής για την καταβολή τους, διαφορετικά η αυτοτελής υπηρεσία ΟΔ.Υ.Σ.Ε.Α.Σ. αποστέλλει χρηματικό κατάλογο στην ΑΑΔΕ.
- ✓ Καταβάλλονται ηλεκτρονικά τα ποσά των προστίμων σε κωδικό πληρωμής ή με άλλο πρόσφορο τρόπο και εισπράττονται ως έσοδο σε διακριτό Αναλυτικό Λογαριασμό Εσόδου του Κρατικού Προϋπολογισμού με την ονομασία «Εθνικό Ταμείο Οδικής Ασφάλειας και Πρόστιμα για Παραβάσεις του Κ.Ο.Κ.»
- ✓ Επανακαθορίζονται οι φορείς στους οποίους αποδίδονται τα ποσά που εισπράττονται από τα επιβαλλόμενα κατά τα ανωτέρω πρόστιμα, βάσει του ύψους των οποίων εγγράφονται αντίστοιχες πιστώσεις (οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, η ΟΔ.Υ.Σ.Ε.Α.Σ., τα ταμεία των Αστυνομικών και το Μετοχικό Ταμείο Στρατού, στο οποίο ασφαλίζεται μεγάλο ποσοστό του νεοεισερχόμενου στην Ελληνική Αστυνομία προσωπικού, καθώς και οι λοιποί φορείς (λ.χ. συγκοινωνιακοί φορείς) που εγκαθιστούν κάμερες με δικές τους δαπάνες).
- ✓ Τα πρόστιμα που δεν καταβλήθηκαν εντός της 8μηνης προθεσμίας βεβαιώνονται προσαυξημένα κατά 20% από την υπηρεσία ΟΔ.Υ.Σ.Ε.Α.Σ. του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και όχι πλέον από τους οικείους Ο.Τ.Α. προκειμένου να εισπραχθούν σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/22)

Η αλλαγή αυτή του πλαισίου βεβαίωσης και είσπραξης έρχεται σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα μετά την έκδοση του ν. 5027/2023 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις ν. 5043/2023) που καθόρισε τις προθεσμίες βεβαίωσης και είσπραξης των αυτοτελών προστίμων από τους Ο.Τ.Α, στα οποία περιλαμβάνονται και τα πρόστιμα Κ.Ο.Κ. και αμέσως μετά την έκδοση και κοινοποίηση στον αρμόδιο Υπουργό του προαναφερθέντος Πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη για την βεβαίωση των προστίμων Κ.Ο.Κ. από τους Δήμους της χώρας.

Δεδομένου, ότι, πλέον, όπως φαίνεται, η διαδικασία είσπραξης ρυθμίζεται αποκλειστικά από τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, η ενημέρωση των οφειλετών για τη βεβαίωση της οφειλής θα γίνεται προφανώς βάσει των διατάξεων του άρθρου 4 του Κ.Ε.Δ.Ε. περί αποστολής ατομικής ειδοποίησης και δεν αναμένεται να δημιουργήσει προβλήματα. Ωστόσο, δεδομένου ότι προηγείται η 8μηνη προθεσμία καταβολής του ποσού και η βεβαίωση αυτού προσαυξημένου κατά 20% σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής, τίθεται και πάλι το ζήτημα της έγκαιρης ενημέρωσης του οφειλέτη στις περιπτώσεις που η βεβαίωση της παράβασης γίνεται μόνο με βάση τον αριθμό κυκλοφορίας του οχήματος. Στην περίπτωση αυτή προβλέπεται επικόλληση της βεβαίωσης επί του ανεμοθώρακα, πρακτική που έχει αποδειχτεί μέχρι σήμερα αρκετά προβληματική ως προς την ενημέρωση του παραβάτη. Ο Συνήγορος έχει την άποψη, ότι το δευτερογενές νομοθετικό πλαίσιο που προβλέπεται ότι θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του προτεινόμενου άρθρου 22 πρέπει να ρυθμίζει αναλυτικότερα τον τρόπο ενημέρωσης του παραβάτη και να διασφαλίζει την κοινοποίηση σε αυτόν της πράξης επιβολής του προστίμου πέραν πάσης αμφιβολίας, δεδομένης της πρόβλεψης προσαύξησης κατά 20%.

Σημαντικό είναι, επίσης, να εκδοθούν οι προβλεπόμενες υπουργικές αποφάσεις άμεσα μετά την έκδοση του νόμου, καθώς ενδεχόμενο χρονικό κενό θα δημιουργούσε πολλά προβλήματα σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Χρήσιμο θα ήταν, ανεξάρτητα από την γενική παραπομπή στις διατάξεις του ΚΕΔΕ, να αναφέρονται ρητά σε αυτές οι εφαρμοστέες προθεσμίες βεβαίωσης/είσπραξης/παραγραφής, για την καλύτερη και πιο άμεση ενημέρωση όλων των πολιτών που δεν είναι υποχρεωμένοι να τις γνωρίζουν.

Τέλος, σημαντική είναι και η ανάλογη τροποποίηση/κατάργηση των διαφόρων ισχυουσών διατάξεων που αφορούν τη βεβαίωση και είσπραξη των αυτοτελών προστίμων προκειμένου να μη σημειωθούν φαινόμενα παράλληλης ισχύος που όπως έχει διαπιστωθεί έχουν δημιουργήσει πολύ σημαντικά προβλήματα (ενδεικτικά αναφέρουμε το ζήτημα του τρόπου κοινοποίησης των ατομικών ειδοποιήσεων, για τις οποίες άλλοι δήμοι εφαρμόζουν τον ΚΕΔΕ που προβλέπει απλή ταχυδρομική αποστολή ενώ άλλοι τις διατάξεις των ν. 318/69 και 4260/62 που απαιτούν κοινοποίηση με απόδειξη). Σημαντικό είναι να καταργηθεί/τροποποιηθεί το νομοθετικό πλαίσιο που αφορούσε τη διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης από τους Δήμους, όπως η διάταξη του άρθρου 71 του ν. 542/1977, το άρθρο 2 του Ν.Δ. 344/1968, οι διατάξεις του ν. 5027/2023 και του ν. 5043/2023 που τον τροποποίησε.

Φαίνεται, ότι στόχος του νέου νομοθετικού πλαισίου είναι η απλοποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης και είσπραξης, κάτι που αποτελούσε ανάγκη, δεδομένου, ότι, όπως και ο Συνήγορος τόνισε στο Πόρισμά του, οι ανομοιόμορφες ερμηνείες του νόμου και οι διαφορετικές πρακτικές που υιοθετούσαν οι δήμοι στο παρελθόν δημιουργούσαν ένα σαφές έλλειμα ισότητας στη διαχείριση των παραβάσεων μεταξύ των πολιτών και ανόμοια μεταχείριση όμοιων περιπτώσεων. Βεβαίως, απαιτείται η επίλυση πολλών και διαφορετικών τεχνικών και οργανωτικών προβλημάτων τα οποία καλείται να ρυθμίσει το ευρύτατο προβλεπόμενο δευτερογενές νομοθετικό πλαίσιο, που, όπως προαναφέρθηκε, πρέπει να είναι σαφές, ειδικό και συγκεκριμένο.

5. Διαδικασία είσπραξης προστίμων από παραβάσεις του Κ.Ο.Κ. – Τροποποίηση άρθρου 107 του Κ.Ο.Κ. (άρ. 22 ΣχΝ)

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 22 εισάγονται επιμέρους τροποποιήσεις στο άρθρο 107 του προσφάτως ψηφισθέντος Κ.Ο.Κ. περί της επιβολής/είσπραξης διοικητικών προστίμων από αστυνομικά όργανα. Ειδικότερα, στο άρθρο 107 παρ. 6 του Κ.Ο.Κ. (διάταξη, η οποία παραμένει σχεδόν ίδια με το προτεινόμενο ΣχΝ) προβλέφθηκε η δυνατότητα επίδοσης των παραβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα.

Από την εξέταση πλήθους αναφορών πολιτών, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει εν προκειμένω διαπιστώσει πλείστα προβλήματα που δημιουργούνται από την πολυετή καθυστέρηση ενημέρωσης των παραβατών (μέσω επίδοσης της κλήσης) για παραβάσεις που τέλεσαν κατά το παρελθόν οι οποίες καταγράφηκαν με τεχνικά μέσα. Τα εν λόγω προβλήματα αφορούν αρχικά στην αποδυνάμωση του δικαιώματος προσφυγής κατά της διοικητικής πράξης. Είναι ευνόητο, ότι η δυνατότητα του ενιστάμενου να προβεί σε ανταπόδειξη μέσω της προσκόμισης στοιχείων, περιορίζεται σημαντικά στις περιπτώσεις που η επίδοση της κλήσης καθυστερεί υπέρμετρα, καθώς αποδυναμώνεται η δυνατότητά του φερόμενου ως παραβάτη να ανακαλέσει περιστατικά που σχετίζονται με την πράξη που του καταλογίζεται και που ανάγονται στο απώτερο παρελθόν. Συνεπώς, η πολυετής χρονική απόκλιση μεταξύ της τέλεσης της παράβασης και της επίδοσης της σχετικής πράξης στον παραβάτη δημιουργεί ιδιαίτερο προβληματισμό όσον αφορά την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος ένστασης: η δυνατότητα προβολής αντιρρήσεων, καταλήγει να έχει τυπικό και όχι ουσιαστικό χαρακτήρα, επομένως τίθεται ζήτημα καταστρατήγησης των σχετικών ρυθμίσεων και, κατ' επέκταση, νομιμότητας για την ακολουθητέα διαδικασία.

Περαιτέρω, η μεγάλη χρονική απόκλιση μεταξύ της τέλεσης της παράβασης και της επίδοσης της κλήσης στον παραβάτη στις περιπτώσεις που αυτής εκδίδεται από όργανα των Δήμων της χώρας (δημοτική αστυνομία) δημιουργεί σύγχυση τόσο στους πολίτες, όσο και στους Δήμους ως προς την αποσβεστική προθεσμία ταμειακής βεβαίωσης των συγκεκριμένων

προστίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 ν. 542/1977, διάταξη η οποία ούτε με το παρόν ΣχΝ καταργείται και τις πρόσφατες εγκύκλιες οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών⁸. Σημαντικότερο, όμως, όλων είναι το γεγονός, ότι, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, οι κυρώσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας δεν έχουν εισπρακτικό χαρακτήρα, αλλά αποβλέπουν κυρίως στη συμμόρφωση των οδηγών προς την επιταγή του νόμου και την αποτροπή φαινομένων κακής ή και επικίνδυνης οδικής συμπεριφοράς. Η υπέρμετρη καθυστέρηση επιβολής της ποινής από την ημερομηνία τέλεσης της παράβασης δεν φαίνεται να λειτουργεί αποτρεπτικά για τον παραβάτη-οδηγό και άρα δεν εξυπηρετεί το σκοπό για τον οποίο αυτή θεσπίστηκε, δεδομένου ότι στο πολυετές διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ αυτών είναι δυνατό να έχει τελεστεί από το ίδιο πρόσωπο η ίδια ακριβώς παράβαση, ενδεχομένως και κατά συρροή ή κατ' επανάληψη, με αποτέλεσμα να τίθεται σε διαρκή κίνδυνο η οδική ασφάλεια λόγω παραλείψεων και καθυστερήσεων στη δράση της Διοίκησης. Για όλους τους ανωτέρω λόγους, ο Συνήγορος του Πολίτη κρίνει απαραίτητο να προβλεφθεί ρητά χρονικό διάστημα, και δη εύλογο, εντός του οποίου θα πρέπει να επιδίδεται στον παραβάτη η κλήση για παράβαση που έχει καταγραφεί με τεχνικά ή ηλεκτρονικά μέσα.

ΜΕΡΟΣ Β' ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

6. Χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους - Τροποποίηση άρθρου 14 ν. 3917/2011

Στο πλαίσιο διερεύνησης σημαντικού αριθμού αναφορών που αφορούν στην παράνομη διαχείριση και ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων στην περιοχή του Δήμου Ασπροπύργου και ευρύτερα του Θριάσιου Πεδίου, ο Συνήγορος του Πολίτη είχε καταθέσει προτάσεις, στις οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνεται και η ακόλουθη⁹:

«Δεδομένου, ότι το αδίκημα της ανεξέλεγκτης διάθεσης ΑΕΚΚ δεν μπορεί εύκολα να αστυνομευτεί, καθώς μπορεί να λαμβάνει χώρα -σε μεγαλύτερη ή μικρότερη έκταση- σε κάθε σημείο της χώρας (εντός/ εκτός οικιστικού ιστού), προτείνεται η αξιοποίηση τεχνολογιών απομακρυσμένης παρακολούθησης για την αστυνόμευση των θέσεων/ περιοχών που προκύπτει, ανά περιόδους, ότι επιβαρύνονται περισσότερο. Είναι αναγκαίο τα δεδομένα τα οποία αντλούνται από τη χρήση αυτών (πχ. κάμερες, drones, κτλ) να μπορούν άμεσα να χρησιμοποιηθούν για τη στοιχειοθέτηση της παράβασης. Επισημαίνεται, ότι σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 εδ. ε) του Κανονισμού της ΕΕ 2016/679, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι νόμιμη, εφόσον είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, η συλλογή δεδομένων, ακόμα και προσωπικών, (π.χ. με τη χρήση φωτογραφιών, στοιχείων εικόνας από κάμερες, δορυφορικές εικόνες ή φωτογραφίες από μη επανδρωμένα αεροσκάφη), για την εκπλήρωση των

⁸ Το Υπουργείο Εσωτερικών έχει αποδεχθεί πλέον ότι νόμιμος τίτλος είναι η «έκθεση βεβαίωσης παράβασης», επομένως η αφετηρία για τον υπολογισμό της νόμιμης προθεσμίας για την ταμειακή βεβαίωση ανάγεται στην ημερομηνία τέλεσης της παράβασης. Ειδικά στην υπ' αριθμ. 534 εγκύκλιο του ΥΠΕΣ "Παροχή διευκρινίσεων επί της αποσβεστικής προθεσμίας για τη βεβαίωση και επί του χρόνου παραγραφής προς είσπραξη της εισφοράς σε χρήμα του άρθρου 9 του ν. 1337/1983 (Α' 33), καθώς και των οφειλών από πρόστιμα Κ.Ο.Κ., καθώς και της υπ' αριθμ. 17729/23.02.2024 δεύτερης εγκύκλιας οδηγίας του ΥΠΕΣ αναφέρεται ότι: «.... 2Α Συνεπώς, κατόπιν των ανωτέρω καθίσταται απολύτως σαφές ότι σε περίπτωση που κατά το παρελθόν κάποιος δήμος προέβη σε ταμειακή βεβαίωση ενός προστίμου του Κ.Ο.Κ. μετά την πάροδο τριών ετών από την απόκτηση του τίτλου βεβαίωσης, η συγκεκριμένη βεβαίωση θεωρείται ως μη νόμιμη και ο δήμος έχει χάσει την αξίωσή του να ζητάει την καταβολή της οφειλής. Ομοίως, θεωρείται ως μη νόμιμη η περίπτωση δήμου που πρόκειται να βεβαιώσει ταμειακά ένα πρόστιμο του Κ.Ο.Κ. μετά την πάροδο τριών ετών από τη συντέλεση της παράβασης».

⁹ Έγγραφο Συνηγόρου του Πολίτη με αρ. πρωτ. 347168/73140/12-11-2025.

καθηκόντων του περιβαλλοντικού ελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες, είναι σύμφωνη με την ανωτέρω διάταξη του Κανονισμού. Εντούτοις, σε κάθε περίπτωση, κατά την άποψη της Αρχής, θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 14 ν. 3917/2011, με την ένταξη όλων των περιβαλλοντικών αδικημάτων (άρθρο 28 ν. 1650/1986) – όπως αυτό της παράνομης διάθεσης αποβλήτων - στα προβλεπόμενα αδικήματα, προκειμένου να είναι δυνατή η αξιοποίηση των μέσων καταγραφής εικόνας και ήχου, για την επιτήρηση/αστυνόμευση των δημοσίων χώρων και την ακόλουθη επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Οι ανωτέρω προτάσεις αποτυπώθηκαν και στα υπ' αρ. πρωτ. 347168/17143/21.03.2025 και 347168/38319/22.06.2025 έγγραφα της Ανεξάρτητης Αρχής, προς τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων, τα οποία επισυνάπτονται στο παρόν έγγραφο...».

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη Σύνοψη των στόχων κάθε άρθρου του εν θέματι σχεδίου νόμου και ειδικότερα στο άρθρο 36 αναφέρονται τα ακόλουθα: «Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επέρχονται τροποποιήσεις στο άρθρο 14 του ν. 3917/2011 (Α'22) που αφορά στη χρήση συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους από τις κρατικές αρχές. Ειδικότερα, προστίθενται σκοποί που αφορούν στην πρόληψη και καταστολή περισσότερων εγκλημάτων ιδιαίτερης ποινικής απαξίας, ενώ επιχειρείται η προσαρμογή του σχετικού νομικού πλαισίου σε σύγχρονες προκλήσεις και απειλές της έννομης τάξης. Επιπλέον, ρυθμίζεται το θέμα της περαιτέρω επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων για λόγους πειθαρχικής διερεύνησης της συμπεριφοράς των οργάνων των κρατικών αρχών, εμπλουτίζεται ο ορισμός των «δημόσιων χώρων» ενόψει των νέων σκοπών και επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις στην ήδη υπάρχουσα εξουσιοδοτική διάταξη».

Στο πλαίσιο αυτό, και καθώς η υφιστάμενη περιπτωσιολογία διευρύνεται ήδη στο σχέδιο νόμου, με την ένταξη των περιπτώσεων στ, ζ, η και θ στην παρ. 1 του άρθρου 36, ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει και την ένταξη των περιβαλλοντικών αδικημάτων (άρθρο 28 ν. 1650/1986) – όπως αυτό της παράνομης διάθεσης αποβλήτων - στις προβλεπόμενες περιπτώσεις για τις οποίες μπορούν να εγκατασταθούν και να λειτουργήσουν συστήματα επιτήρησης, με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης,

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας,

ευελπιστώ, ότι οι ανωτέρω παρατηρήσεις θα τύχουν της δέουσας προσοχής των υμέτερων Επιτροπών προς τον στόχο της βελτίωσης των διατάξεων του σχεδίου νόμου που επεξεργάζονται και της ενίσχυσης της οδικής ασφάλειας στην χώρα.

Με εκτίμηση,

Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Συνήγορος του Πολίτη